Lieta Nr. C20 2252 14

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**
Liepājā 2015.gada 9.septembrī

Liepājas tiesa šādā sastāvā:
tiesnese I.Kadeģe
ar tiesas sēdes sekretāri L.Taurēnu
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu Danske Bank A/S, kuras vārdā Latvijas Republikā darbojas Danske Bank A/S filiāle Latvijā, prasībā pret /pers. D/ un /pers. E/ par parāda piedziņu.
Tiesas sēdē tiesa

k o n s t a t ē j a:

Prasītājs Danske Bank A/S, kuras vārdā Latvijas Republikā darbojas Danske Bank A/S filiāle Latvijā, 2014.gada 2.jūlijā iesniedzis Liepājas tiesā prasību pret atbildētājiem /pers. D/ un /pers. E/ par parāda 6142,47 EUR un tiesas izdevumu solidāru piedziņu. Lūdzot noteikt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā no aizdevuma summas par laiku līdz sprieduma izpildei. Pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1652., 1934., 1943., 1753., 1755., 1716., 1717., 1720.pantu.

Prasības pieteikumā norādot, ka 2006.gada 14.augustā ASV bezpeļņas korporācija „Baltijas-Amerikas Uzņēmējdarbības fonds", kuras vārdā Latvijas Republikā darbojas AS „AmCredit Latvija", (turpmāk – fonds) noslēdza ar atbildētājiem Aizdevuma līgumu Nr.EMR-3138, ar hipotēku, saskaņā ar kuru atbildētājiem tika piešķirts kredīts 10 600 EUR.

Saskaņā ar 2006.gada 19.decembra Prasījumu cesijas līgumu Nr.54-E, kas noslēgts starp AS „Sampo Banka" un fondu, prasījuma tiesības pret atbildētājiem pārgāja no fonda uz AS „Sampo Banka".

Prasītājs ir AS „Sampo Banka" saistību un tiesību pārņēmējs, pamatojoties uz 2008.gada 30.jūnijā Dānijas tirdzniecības un uzņēmumu aģentūrā reģistrēto pārrobežu apvienošanu starp Danske Bank A/S, kas reģistrēta Dānijas Tirdzniecības un uzņēmumu aģentūrā, un AS „Sampo Banka".

Kā nodrošinājums saistībām, kas atbildētājiem rodas saskaņā ar noslēgto Aizdevuma līgumu, par labu prasītājam tika ieķīlāts nekustamais īpašums /adrese A/.

Atbildētāji savas uzņemtās saistības nepildīja. 2010.gada 25.janvārī tika nosūtīts brīdinājums atbildētājiem par to, ka parāds tiks atgūts ar tiesas starpniecību, tai skaitā, iesniedzot pieteikumu par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā. Neizpildītās saistības uz 2010.gada 18.janvāri bija 10 023,24 EUR (7044,37 LVL), tai skaitā, pamatsumma 9827,64 EUR (6906,90 LVL) un procenti 195,60 EUR (137,47 LVL).

Ar Liepājas tiesas 2010.gada 26.marta lēmumu lietā Nr.3-12/1126/10 apmierināts prasītāja pieteikums par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā. Nekustamais īpašums nosolīts par 4350 LVL. Neizpildītās saistības ir 6142,47 EUR, kas sastāv no kredīta pamatsummas.

Atbildētāji/pers. D/ un /pers. E/ saskaņā ar Civilprocesa likuma 148.pantu paskaidrojumus nav snieguši.

Tiesas sēdē prasītāja pārstāvis nav ieradies, par tiesas sēdes vietu un laiku paziņots saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta sesto daļu, nosūtot tiesas pavēsti uz juridisko adresi. 2015.gada 7.septembrī saņemts iesniegums ar lūgumu izskatīt lietu bez pārstāvja piedalīšanās un papildus piedzīt izdevumus, kas radušies sakarā ar publikācijām izdevumā „Latvijas Vēstnesis" (lietas 122.-123.lapa).

Atbildētāji /pers. D/ un /pers. E/ tiesas sēdē neieradās, par tiesas sēdes vietu un laiku paziņots saskaņā ar Civilprocesa likuma 27.panta otrās daļas, 56.panta pirmās, piektās daļas un 59.panta pirmās daļas nosacījumiem, tiesas pavēsti nosūtot atbildētājam /pers. D/ uz deklarēto dzīvesvietu /adrese/, atbildētājai /pers. E/ – uz pēdējo zināmo dzīvesvietu /adrese/, un ievietojot publikāciju oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis", publicēts 2015.gada 7.jūlijā (lietas 136.lapa).

Līdz ar to tiesa atzīst, ka lietas dalībniekiem par tiesas sēdi ir paziņots un nav konstatējami Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā noteiktie lietas izskatīšanas atlikšanas pamati, lieta izskatāma bez neieradušos lietas dalībnieku klātbūtnes.

Novērtējusi rakstveida pierādījumus lietā un apsvērusi prasības pieteikumā un papildus rakstveida paskaidrojumos norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir noraidāma.

No lietas materiāliem redzams, ka starp ASV bezpeļņas sabiedrību „Baltijas – Amerikas Uzņēmējdarbības fonds" un atbildētājiem kā solidāriem aizņēmējiem 2006.gada 14.augustā tiesīgi noslēgts Aizdevuma līgums Nr.EMR-3138 (ar hipotēku) par aizdevuma 10 600 EUR izsniegšanu atbildētājiem, aizdevuma atmaksas termiņš noteikts 2026.gada 1.septembris. Saskaņā ar līguma 1.8. un 1.14.punktu aizdevums atmaksājams saskaņā ar grafiku, kurā noteikta aizdevuma atmaksa kopā ar mainīgās procentu likmes aprēķinātiem procentiem. Atbilstoši līguma 4.1. un 4.3.punktam aizņēmēji par aizdevuma izmantošanu maksā procentus, kas tiek aprēķināti no aizdevuma pamatsummas līdz brīdim, kad aizdevuma pamatsumma ir pilnībā atmaksāta. Aizdevumam tiek piemērota mainīgā procentu likme, kas sastāv no pastāvīgās (nemainīgās) daļas, kas ir 4,13% gadā un mainīgās daļas, kas vienāda ar sešu mēnešu EURIBOR un tiek mainīta divas reizes gadā (lietas 124.-130.lapa).

Saskaņā ar līguma 1.10., 1.11., 1.16. un 9.punktu līdzēji vienojušies, ka visas līgumā noteiktās aizņēmēju saistības pret aizdevēju, tai skaitā, saistības atmaksāt aizdevuma pamatsummu, piešķirtos procentus, līgumsodu, izdevumus un citus līgumā paredzētās summas, tiek nodrošinātas ar atbildētājai /pers. E/ piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/, kurš tiek ieķīlāts par labu aizdevējam.

Lietā nav strīda par to, ka minētās summas apmērā aizdevums ir izsniegts, to apliecina 2006.gada 20.septembra maksājuma uzdevums Nr.2723 (lietas 15.lapa).

No lietā esošajiem prasītāja iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem redzams, ka, pamatojoties uz 2006.gada 19.decembrī starp Baltijas-Amerikas uzņēmējdarbības fondu kā cedentu un AS „Sampo Banka" kā cesionāru noslēgto Prasījumu cesijas līgumu Nr.54-E, cedents ir nodevis cesionāram visus cedenta prasījumus, galvenos un blakus prasījumus, prasījumus, kas pastāv cesijas dienā un prasījumus, kas var rasties nākotnē, kuri pieder cedentam saskaņā ar 2006.gada 14.augustā noslēgto Aizdevuma līgumu ar hipotēku EMR-3138 ar aizņēmējiem /pers. E/ un /pers. D/ (lietas 16.lapa).

Tāpat no rakstveida pierādījumiem redzams, ka Danske Bank A/S, kuras vārdā Latvijas Republikā darbojas Danske Bank A/S filiāle Latvijā, ir AS „Sampo Banka" saistību un tiesību pārņēmēja, pamatojoties uz 2008.gada 30.jūnijā Dānijas tirdzniecības un uzņēmumu aģentūrā reģistrēto pārrobežu

apvienošanu starp Danske Bank A/S un AS „Sampo Banka" (lietas 29.- 47.lapa).

Prasītājs prasības pieteikumā norādījis, ka atbildētāji savas uzņemtās saistības nepildīja, kredīts un procenti par kredīta izmantošanu nolīgtajos termiņos un pilnā apmērā netika samaksāti.

2010.gada 25.janvārī prasītājs nosūtījis atbildētājiem prasību atmaksāt parādu 9999,11 EUR, kā arī paziņojis par atkāpšanos no Aizdevuma līguma (lietas 80.-83.lapa).

Ar Liepājas tiesas 2010.gada 26.marta lēmumu lietā Nr.3-12/1126/10 nolemts atļaut pārdot izsolē /pers. E/ piederošo un par labu bankai ieķīlāto nekustamo īpašumu /adrese A/ (lietas 17.-19., 20.lapa).

Ar Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2010.gada 3.novembra lēmumu lietā Nr.C02046210 nolemts apstiprināt nekustamā īpašuma /adrese A/, pārdošanu labprātīgā izsolē tiesas ceļā 2010.gada 25.augusta izsoles aktu Nr.941 (lietas 23.-25.lapa). Lēmums stājies likumīgā spēkā 2010.gada 16.novembrī.

Tiesa atzīst, ka, ievērojot aizdevuma izmantošanas mērķi, tiesiskajās attiecībās, kas izveidojās starp prasītāju un atbildētājiem, atbildētāji ir uzskatāmi par patērētājiem Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punkta izpratnē, prasītājs - par pakalpojumu sniedzēju minētā likuma 1.panta 4.punkta izpratnē, kurš darbojās savas saimnieciskās darbības ietvaros, bet šo personu noslēgtais līgums uzskatāms par patērētāja kreditēšanas līgumu minētā likuma 8.panta pirmās daļas izpratnē.

Saskaņā ar Komerclikuma 388.panta noteikumiem komercdarījumi ir komersanta tiesiskie darījumi, kas saistīti ar komercdarbību. Savukārt Komerclikuma 389.pantā noteikts, ja darījums ir komercdarījums tikai vienam no darījuma dalībniekiem, šā likuma noteikumi par komercdarījumiem ir vienlīdz piemērojami arī pārējiem darījuma dalībniekiem, ciktāl normatīvajos aktos patērētāju tiesību aizsardzības jomā vai citos likumos nav noteikts citādi.

Konkrētajā gadījumā, pušu noslēgtais darījums ir vienpusējs komercdarījums, kurā attiecībā pret prasītāju kā komersantu ir piemērojams Komerclikumā noteiktais regulējums, kas nosaka, kādā kārtībā komercdarījuma dalībnieki var aizsargāt savas aizskartās tiesības un ar likumu aizsargātās intereses, tajā skaitā tiesību normas, kas nosaka prasības noilgumu.

Līdz ar to tiesa atzīst par nepamatotu prasītāja argumentu, ja atbildētāji atzīstami par patērētājiem Patērētāju tiesību aizsardzības likuma izpratnē, tad piemērojams Civillikuma 1895.pantā noteiktais 10 gadu noilguma termiņš.

Ar 2010.gada 1.janvāri spēkā stājās Komerclikuma D daļas noteikumi, tajā skaitā 406.pants, kurā noteikts, ka no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts cits noilguma termiņš.

Ņemot vērā, ka Komerclikuma noteikumi attiecībā uz komercdarījumiem kā *lex specialis* attiecināmi pret Civillikuma vispārīgi noteikto 10 gadu noilgumu, tad komercdarījumiem piemērojami Komerclikuma noteikumi.

Saskaņā ar Civillikuma 1896.panta noteikumiem noilgums sāk tecēt ar to dienu, kurā prasījums ir tā nodibināts, ka pret parādnieku, kas nav izpildījis savu pienākumu, nekavējoties var celt prasību, kaut arī tomēr vēl nebūtu ne parādnieks liedzies izpildīt, ne arī kreditors viņam to atgādinājis. Saskaņā ar to noilguma tecējuma iesākumam vajadzīgs: nosacītiem prasījumiem – lai nosacījums jau būtu noskaidrojies, bet terminētiem prasījumiem - lai termiņš jau būtu notecējis.

Atbilstoši Civillikuma 1902., 1905. un 1906.pantam, noilgumu pārtrauc atgādinājums parādniekam, kā arī apstāklis, ja parādnieks noilguma tecējuma laikā kaut kādā kārtā atzīst kreditora prasību. Pārtraucot noilgumu, jau notecējušais laiks vairs nav ieskaitāms un sāk tecēt jauns noilguma termiņš.

Tiesa uzskata, ka prasītājam bija tiesības par atlikušo parāda summu, sākot ar 2010.gada 17.novembri, kad bija stājies spēkā Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2010.gada 3.novembra lēmums lietā Nr.C02046210, celt prasību tiesā, skaitot arī no šī datuma noilgumu.

Civillikuma 1.pants noteic, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības.

Minētais Civillikuma 1.pantā norādītais labas ticības princips nozīmē, ka katram civiltiesiskās saistības dalībniekam savas subjektīvās tiesības jāīsteno un subjektīvie pienākumi jāpilda, ņemot vērā pretējās puses intereses.

Tiesību doktrīnā norādīts, ka noilguma institūts civiltiesībās veidots ar mērķi novērst nenoteiktību mantiskajās attiecībās, radīt skaidrību tad, ja kāda persona ilgstoši nēsteno tiesības vai neprasa novērst iespējamo strīdu par tām. [...] Nebūtu saprātīgi pieļaut, ka iespējamais parādnieks uz mūžīgiem laikiem atrodas zem parāda atprasīšanas vai vismaz tiesāšanās Damokla zobena un nevar plānot savu darbību, izslēdzot šādus draudus (*skat. Torgāns K., Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. –Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 276.lpp.*).

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka par atlikušo parādu prasītājs ir tiesīgs vērsties tiesā, ceļot prasību vispārējā kārtībā, tomēr tiesa atzīst, ka prasītājs viņam piešķirtās prasības tiesības nav likumā noteiktajā termiņā izmantojis, jo lietā iestājies prasības noilgums.

Prasītājs prasību cēlis 2014.gada 2.jūlijā, tas ir, turpat astoņus mēnešus pēc Komerclikumā noteiktā noilguma termiņa 2013.gada 17.novembris.

Atbilstoši Civillikuma 1893.panta noteikumiem saistību tiesības izbeidzas, ja tiesīgā persona tās pienācīgi neizlieto likumā noteiktā noilguma termiņā. Savukārt Civillikuma 1910.pants noteic, ka ar noilguma termiņa notecējumu izbeidzas nevien prasības tiesība, bet arī pati saistību tiesība. Tādēļ noilgušu prasījumu nevar izlietot arī kā ierunu, piemēram, ieskaitam.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, tiesa secina, ka prasījumam ir iestājies noilgums, un tas ir objektīvs un pietiekams pamats prasības noraidīšanai. Arī Augstākās tiesas Senāts 2010.gada 21.aprīļa spriedumā lietā Nr. SKC-100/2010 norādījis, ja izskatot lietu pēc būtības, tiesa konstatē, ka ir iestājies civiltiesību normās noteiktais noilgums, tad tai jāpārbauda vienīgi jautājums par noilguma apturēšanu vai pārtraukšanu, bet nav jāskaidro faktiskie apstākļi un jāvērtē pierādījumi, jo noilgums ir patstāvīgs pamats prasības noraidīšanai.

Tādējādi, ņemot vērā, ka prasītājs nav izlietojis tiesības celt prasību līdz Komerclikumā noteiktā noilguma termiņa iestāšanās brīdim, prasība ir noraidāma pilnībā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta otro daļu, ja prasību noraida, tiesas izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piespriežami no prasītāja valsts ienākumos.

Līdz ar to, no prasītāja par labu valstij piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 15,85 EUR (lietas 1.lapa).

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42.panta otro daļu, 189., 190., 191., 192., 193., 195., 204.[1]pantu, tiesa

n o s p r i e d a:

Noraidīt Danske Bank A/S, kuras vārdā Latvijas Republikā darbojas Danske Bank A/S filiāle Latvijā, reģistrācijas Nr.40103163202, prasību pret /pers. D/ un /pers. E/ par parāda 6142,47 EUR piedziņu.

Piedzīt no Danske Bank A/S, kuras vārdā Latvijas Republikā darbojas Danske Bank A/S filiāle Latvijā, reģistrācijas Nr.40103163202, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 15,85 EUR (piecpadsmit *euro* astoņdesmit pieci centi).

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei desmit dienas, skaitot no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Liepājas tiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2015.gada 9.septembrī.

Tiesnese I.Kadeģe